

LEERPLAN VERDIEPINGSSTAGE NEONATOLOGIE

Stage begeleiding

Mw. E. de Kort, kinderarts-neonatoloog

Opleiders

Mw. L. Niers, algemeen kinderarts en opleider kindergeneeskunde

F. Halbertsma, kinderarts-neonatoloog en plv opleider kindergeneeskunde

Inleiding

De verdiepingsstage neonatologie maakt onderdeel uit van jaar 5 van de opleiding tot algemeen kinderarts. De stage heeft tot doel om na de reguliere stage neonatologie binnen de common trunk van de opleiding tot kinderarts extra kennis en ervaring op te doen op het gebied van de neonatologie. De AIOS vervult tijdens de verdiepingsstage een vergelijkbare rol met de AIOS in de reguliere NICU stage. Dit betekent dat de AIOS met verdiepingsstage eveneens functioneert als afdelingsarts. Wel wordt voor de verdiepingsstage een hoger bekwaamheidsniveau nagestreefd. De AIOS staat onder directe supervisie van de neonatoloog maar de mate van de supervisie wordt gedurende de stage steeds aangepast aan het bekwaamheidsniveau van de AIOS. Gedurende de stage zou de AIOS eventueel ook een superviserende / begeleidende rol kunnen gaan vervullen naar andere A(N)IOS en verpleegkundig specialisten.

Uitgangspunten voor start van de stage

De vastgestelde leerdoelen van de neonatologie stage binnen de common trunk en de EPAs 'zorg voor de pasgeborene t/m high care level' en 'opvang van de vitaal bedreigde neonaat' reeds zijn behaald. Dit is echter geen verplichting. De verdiepingsstage kan ook gebruikt worden om deze leerdoelen en/of EPAs alsnog te behalen. Voorafgaand aan de stage vindt een introductiegesprek plaats met de AIOS en de stagebegeleider, idealiter in aanwezigheid van de opleider. Dit introductiegesprek dient als kennismaking en om de werkwijze en opbouw van de stage voor aanvang te bespreken.

Stage indeling

De totale duur van de verdiepingsstage is 3 maanden (13 weken) bij een full time dienstverband en wordt naar rato verlengd in geval van een parttime dienstverband. Voor een 0.8 FTE aanstelling betekent dit een duur van bijna 4 maanden (16 weken). De parttime dag wordt in goed overleg tussen AIOS en stagebegeleider afgestemd. In principe kan de woensdag niet als parttime dag worden gekozen, in verband met de wekelijkse grote visite neonatologie.

Tot de neonatologische zorg binnen het Máxima Medisch Centrum Veldhoven behoren de intensive care zorg, de medium care zorg en kraamafdeling, en de poliklinische zorg op de neonatale follow up polikliniek en het nazorgbureau. De verdiepingsstage kent geen vaste indeling. De indeling wordt afgestemd op de behoefte van de AIOS. Wanneer de AIOS vooral verdieping zoekt in de zorg voor neonaten met een zwangerschapsduur onder 32 weken, zal de stage voornamelijk plaatsvinden op de intensive care. Echter, wanneer de AIOS vooral verdieping zoekt in de zorg voor neonaten met een zwangerschapsduur vanaf 32 weken, zal de stage voornamelijk plaatsvinden op de medium care en kraamafdeling. Ook een combinatie van beide afdelingen behoort tot de mogelijkheden. De

poliklinische zorg voor ex-prematuuren maakt altijd onderdeel uit van de stage, met als uitgangspunt dat de AIOS ongeveer 10 poli's doet. In overleg met de AIOS kan er wekelijks een polidag worden ingepland tijdens de afdelingsstage, maar kan ook de afdelingsstage worden afgewisseld met enkele weken poli. Voorwaarde voor dit laatste is dat men 3 poli's in de week doet (tweemaal neonatale follow up en eenmaal nazorgbureau). In het introductiegesprek worden behoeften en leerdoelen van de AIOS met de stagebegeleider en opleider besproken en aan de hand daarvan wordt de indeling van de verdiepingsstage vastgesteld.

Indien de AIOS niet eerder in het Máxima Medisch Centrum werkzaam is geweest, doorloopt deze aan het begin van de stage een verkort inwerkprogramma. Dit betekent dat men gedurende twee weken wordt ingewerkt op een of beide afdelingen (afhankelijk van de inhoud van de stage) door een collega A(N)IOS en/of een verpleegkundig specialist. Daarnaast wordt training gegeven in de opvang van de pasgeborene door middel van een mannequin en oefening van endotracheale intubatie op een fantoom.

Diensten tijdens verdiepingsstage

Diensten binnen het rooster voor de assistenten maken in principe geen deel uit van de verdiepingsstage. Wanneer de stage geheel of gedeeltelijk plaatsvindt op de intensive care zal gedurende de stage een volledige week avonddienst (7 dagen) worden ingepland op de intensive care en tevens 1 volledig weekend dagdiensten. Wanneer de stage uitsluitend plaatsvindt op de medium care worden geen diensten gedaan. De reden hiervoor is dat de medium care neonatologie tijdens diensten gedaan wordt door de A(N)IOS algemene kindergeneeskunde en de AIOS verdiepingsstage is voor deze functie niet ingewerkt.

Stagebegeleiding

De AIOS wordt tijdens de verdiepingsstage begeleid door een vaste stagebegeleider. Voorafgaand aan de stage vindt een introductiegesprek met de stagebegeleider plaats. Dit introductiegesprek is bedoeld om kennis te maken en de opbouw en werkwijze tijdens de stage te bespreken. Tevens worden hier de leerdoelen besproken die de AIOS heeft opgesteld en vastgelegd in een individueel ontwikkelingsplan. Halverwege de stage vindt een tussentijdse evaluatie met de stagebegeleider plaats. De stagebegeleider verzamelt hierbij input van de overige stafleden neonatologie. Tijdens deze tussentijdse evaluatie wordt besproken of de leerdoelen behaald zijn. Indien dit niet het geval is, worden mogelijke oorzaken hiervan besproken en worden aanvullende afspraken gemaakt om de leerdoelen in de volgende periode alsnog te behalen. Indien de leerdoelen behaald zijn, worden voor de volgende periode nieuwe leerdoelen vastgesteld. Op basis van deze tussentijdse evaluatie kunnen ook de afspraken die gelden voor supervisie eventueel worden verruimd. Aan het einde van de stage vindt een eindgesprek met de stagebegeleider plaats. Er wordt naar gestreefd dit gesprek te plannen in bijzijn van de opleider. De AIOS maakt van deze formele gesprekken een verslag in het portfolio. Op wens van de AIOS kunnen extra gesprekken altijd ingepland worden.

Bij de dagelijkse werkzaamheden wordt de AIOS gesuperviseerd en begeleid door de neonatoloog met supervisie over de betreffende afdeling. De AIOS stelt wekelijks een of enkele leerdoelen op en bespreekt deze aan het begin van de week met de neonatoloog. Aan het einde van de week worden deze leerdoelen geëvalueerd.

Begeleiding en supervisie tijdens dagelijkse werkzaamheden – groei in zelfstandigheid

De mate van begeleiding en supervisie is afhankelijk van de afdeling waarop de AIOS werkzaam is:

- Intensive care neonatologie
 - o Conform de afdelingsafspraken worden op maandag en donderdag alle patiënten in de afdelingsvisite met de neonatoloog en de verpleegkundige besproken. Dit blijft gedurende de gehele verdiepingsstage gehandhaafd.
 - o Conform de afdelingsafspraken doet de AIOS op dinsdag, woensdag en vrijdag voor een geselecteerde groep patiënten de visite zelf met de verpleegkundige (op de kamer van de patiënt). Deze visite wordt altijd nabesproken met de neonatoloog maar in de loop van de stage heeft bij goed functioneren de AIOS de regie over de inhoud en de intensiteit van dit overleg.
 - o De opvang van prematuren < 32 weken wordt altijd direct gesuperviseerd door de neonatoloog.
 - o Wanneer de AIOS voldoende ervaring heeft opgedaan (alhier of reeds in eerdere stage) met de opvang van prematuren met een zwangerschapsduur vanaf 26 weken, kan deze onder strikte supervisie ook de opvang doen van prematuren van 24 of 25 weken.
 - o De AIOS wordt gestimuleerd in het bijwonen en het eventueel ook zelf voeren van antenatale gesprekken. Bij voldoende ervaring kan de AIOS gesprekken bij een zwangerschapsduur vanaf 28 weken zelfstandig voeren. Gesprekken bij een zwangerschapsduur onder 28 weken worden in principe altijd gevoerd in bijzijn van de neonatoloog.
- Medium care neonatologie
 - o In de inwerkperiode (eerste 1 a 2 weken) worden de reguliere afdelingsafspraken omtrent aanwezigheid van de neonatoloog met supervisie over de medium care bij de visite aangehouden. Dit betekent dat de neonatoloog op maandag, woensdag en vrijdag bij de visite aanwezig is. Op de overige dagen wordt de visite nabesproken.
 - o Na de inwerkperiode worden, indien de AIOS in bezit is van de EPA 'zorg voor de pasgeborene t/m HC level', individuele afspraken gemaakt ten aanzien van de mate van supervisie (aanwezigheid neonatoloog bij de visite en nabespreking van de visite). De aanwezigheid van de neonatoloog bij de visite is dan vooral gericht op begeleiding in de gewenste verdieping. Deze afspraken worden gedurende stage steeds aangepast aan de voortgang van de AIOS (mate van supervisie wordt verder afgebouwd).
 - o Indien de AIOS de EPA 'opvang van de vitaal bedreigde pasgeborene' bij de aanvang van de verdiepingsstage reeds heeft behaald, kan de opvang van neonaten met een zwangerschapsduur vanaf 32 weken in principe zelfstandig door de AIOS gedaan worden met supervisie op afstand.

- Neonatale follow up poli en nazorgbureau
 - o De eerste 2 tot 4 neonatale follow up poli's en de eerste 2 nazorgbureau poli's worden door de AIOS gedaan in het bijzijn van de neonatoloog.
 - o Bij voldoende functioneren kunnen alle poli's daarna zelfstandig door de AIOS gedaan worden met supervisie op afstand. De poli's worden altijd voor- en nabesproken met de neonatoloog die voor deze poli is ingedeeld. De AIOS woont samen met de neonatoloog de nabespreking van de neonatale follow up op donderdag met psycholoog en fysiotherapeut bij.
 - o Op het nazorgbureau is de kinderarts/neonatoloog in principe altijd aanwezig. Om logistieke redenen kan het zijn dat deze altijd bij de AIOS in de spreekkamer plaatsneemt.
- Vaardigheden
 - o Zie bijlage 4: in dit document wordt getoond welke vaardigheden de AIOS kan doen en welke bekwaamheidsniveaus hierbij worden nagestreefd aan het einde van de verdiepingsstage.
 - o De mate van supervisie bij de verschillende vaardigheden wordt afgestemd op reeds aanwezige ervaring van de AIOS met de betreffende vaardigheid.

Leermiddelen en toetsing

Algemene stage gebonden leermiddelen: Overdracht, visite afdeling, overleg met supervisor en consulenten van andere specialismen, multidisciplinaire besprekingen, (video) nabespreking van policontacten, lokaal onderwijs (waaronder teamtraining).

Stage-overstijgende leermiddelenregionaal cursorisch onderwijs, landelijk cursorisch onderwijs (georganiseerd in thema weekenden), discipline overstijgend onderwijs, verplichte cursussen en congressen.

De volgende elementen worden tijdens de verdiepingsstage structureel beoordeeld:

- Presentatie van patiënten tijdens de dagelijkse afdelingsvisite en nabespreking van de patiënten die niet in de visite besproken zijn.
- Dagelijks overleg met de afdelingssupervisor.
- Overleg met de supervisor in de dienst (indien van toepassing).
- Presentatie van patiënten bij de wekelijkse grote visite neonatologie
- Presentatie van patiënten bij de wekelijkse perinatologie bespreking
- Verzorgen van een presentatie tijdens de perinatologie bespreking
- Opvang van de (premature) pasgeborene
- Voeren van oudergesprekken en eventueel antenatale gesprekken
- Medische correspondentie

De verschillende toetsinstrumenten die gebruikt (kunnen) worden zijn:

- Wekelijkse evaluatie van leerdoelen.
- Introductie-, voortgangs- en eindgesprek.
- KKBs: minimaal 2 per maand over uiteenlopende onderwerpen en bij verschillende supervisors.
- 360 graden feedback (optioneel).

Onderwijs tijdens verdiepingsstage

Tijdens de verdiepingsstage neemt de AIOS deel aan de reguliere onderwijsmomenten voor A(N)IOS. Dit betekent dat de AIOS hiervoor ook wordt vrijgespeeld door de supervisor. Bij een hoog leerrendement mag een AIOS ervoor kiezen op de afdeling te blijven en het onderwijs niet bij te wonen. Er zal naar worden gestreefd de AIOS tijdens de verdiepingsstage eenmaal in te plannen voor het verzorgen van onderwijs over een neonatologisch onderwerp, samen met een van de neonatologen. Daarnaast zal de AIOS worden ingepland voor het verzorgen van een presentatie tijdens de perinatologie bespreking.

Niet klinische kerntaken

Tijdens de common trunk van de opleiding tot kinderarts heeft de AIOS reeds gewerkt aan de niet klinische kerntaken. Tijdens de verdiepingsstage wordt hierop voort geborduurd. In het introductiegesprek wordt besproken aan welke niet klinische kerntaken de AIOS tijdens de verdiepingsstage aandacht zou willen besteden en hoe dit vormgegeven kan worden. Hier worden afspraken over gemaakt en tijdens het voortgangsgesprek wordt ook de voortgang op dit gebied besproken worden eventuele nieuwe afspraken gemaakt. Daarnaast wordt de AIOS aangemoedigd om gedurende de stage tenminste één medisch neonatologisch protocol te (her)schrijven.

Bijlage 1: Bekwaamheid niveaus

Omwillen van het vaststellen van het 'overall functioneren' van de AIOS zal, gedurende en na het afsluiten van een stage, het bereikte bekwaamheid niveau van de AIOS worden aangegeven. Hierbij zal worden gerefereerd aan de mate van supervisie die de AIOS bij de uitvoering van de verschillende taken nog nodig heeft. Op dezelfde wijze zal ook het functioneren van de AIOS met betrekking tot de verschillende vaardigheden vastgesteld worden.

Voor de beoordeling wordt gebruikt gemaakt van een vijfpuntschaal. Er wordt een oordeel gevormd over het bekwaamheid niveau binnen de verschillende CanMeds competenties gerelateerd aan de piramide van Bekwaamheid niveau en vertaald naar een medische context.

NIVEAU	BESCHRIJVING
Niveau 1	de AIOS observeert (voert niet zelf uit)
Niveau 2	de AIOS voert een activiteit uit onder directe, proactieve supervisie
Niveau 3	de AIOS voert een activiteit uit onder indirecte, reactieve supervisie (supervisor is wel snel oproepbaar)
Niveau 4	De AIOS voert een activiteit geheel zelfstandig uit (supervisie alleen 'op vraag')
Niveau 5	de AIOS geeft zelf supervisie aan jongere lerenden (jongerejaars AIOS of coassistenten)

Van de AIOS wordt verwacht dat er een toename plaatsvindt in het zelfstandig functioneren (afname supervisie) in steeds complexere situaties. Het kennen van eigen grenzen (en daarmee tijdig inschakelen van hulp) zijn belangrijke competenties die gedurende de opleiding ontwikkeld worden.

Een en ander zal vastgelegd worden in het portfolio van de AIOS en in de overdracht naar de opleider in het academisch ziekenhuis MUMC.

Bijlage 2: Competenties in schema naar besprekmomenten

	MedH	Com	SW	Prof	Org	MaatH	K&W
Overdracht	*	*	**	*	*	*	*
Visite	**	**	**	*	**	*	*
Rontgenbespreking	*				*		*
Grote visite	**	*	*		*		**
Teamtraining	**	**	**				*
Dinsdagmiddagonderwijs	*	*	*	*			*
PICO onderwijs	*						*
MDO	*	**	**	*	*	**	*
Brieven	*	**	*	*	*		*

MedH Medisch handelen

Com Communicatie

SW Samenwerken

Prof Professioneel gedrag

Org Organisatie

MaatH Maatschappelijk handelen

K&W Kennis en wetenschap

Legenda

* Relevante competentie

** Zeer relevante competentie

Bijlage 3: vaardigheden tijdens verdiepingsstage neonatologie

Vaardigheden zijn in het portfolio te vinden onder bekwaamheden en registraties.

De volgende vaardigheden kunnen worden geoefend tijdens deze stage.

Vaardigheid	Na te streven bekwaamheidsniveau
Blaaskatheter	5
Lumbaal punctie	5
Perifeer infuus	5
Perifere arteriële lijn	2
Navellijnen	3
Centraal veneuze lijn	1-2
Liespunctie	1-2
Intubatie	2-3
Toediening SF tijdens beademing	3-4
Less Invasive Surfactant Administration (LISA)	1-2
Thoraxdrain	1
Neonatale opvang	
- AD < 27 weken	1-2
- AD 27 t/m 31 weken	2-3
- AD ≥ 32 weken	4-5

